

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **J. P.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého Kraje**, se sídlem Jeremenkova 40, Olomouc, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 7. 2016, č. j. KUOK 69982/2016, sp. zn. KÚOK/50014/2016/ODSH-SD/7228, vedené u Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci pod sp. zn. 59 A 19/2016, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem, který byl podán u Nejvyššího správního soudu dne 19. 7. 2017 se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhá určení lhůty k provedení procesního úkonu podle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), a to vydání rozhodnutí v řízení o žalobě vedeném u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) pod sp. zn. 59 A 19/2016. Svůj návrh omezil na tvrzení, že rozhodující soud je v prodlení s vydáním rozhodnutí o věci samé; nesouhlasí s tím, že jeho žaloba není věcí přednostní; dále se vyjadřuje k předchozím rozhodnutím zdejšího soudu ve věci průtahů. Návrhem se rovněž domáhá ustanovení advokáta k položení předběžných otázek Soudnímu dvoru.

[2] K návrhu se vyjádřila zastupující soudkyně krajského soudu; uvedla, že soud si již vyžádal potřebné spisy a podklady k rozhodnutí, ale s ohledem na požadavek § 56 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) bude věc vyřízena v řádném pořadí tak, jak napadla. Současně podotkla, že usnesením ze dne 9. 8. 2016, č. j. 59 A 19/2016 – 20, rozhodl krajský soud o tom, že zastoupení žalobce spolkem Cannabis is The Cure, z. s. nepřipouští (*návrh na určení lhůty byl podán současně tímto spolkem – pozn. NSS*). Jelikož uvedený spolek i přes uvedené usnesení nadále zasílá soudu za žalobce řadu podání, učinil soud opatření ke zpřehlednění soudního spisu spočívající v tom, že zřídil jeho oddělenou část, kam podání spolku zařazuje; současně byl spolek uvědoměn o tom, že k jeho podáním soud nepřihlíží. Vzhledem k tomu, že návrh na určení lhůty byl podán uvedeným spolkem, resp. Art Language Factory, z.s. má krajský soud za to, že se nejedná o subjekt aktivně legitimovaný k podání návrhu. Pokud by Nejvyšší správní soud měl za to, že je o návrhu třeba rozhodnout, odkazuje krajský soud na své vyjádření k návrhu, o němž bylo rozhodnuto pod sp. zn. Aprk 2/2017. Krajský soud si je vědom, že od podání žaloby uplynul již 1 rok; s ohledem na personální situaci v soudním

oddělení (dlouhodobá pracovní neschopnost rozhodující samosoudkyně) a množství přednostních věcí, nebylo dosud možné o žalobě rozhodnout. Krajský soud podotkl, že usnesením ze dne 7. 10. 2016, č. j. 59 A 19/2016 – 44, byl žalobě přiznán odkladný účinek.

[3] Z předloženého spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že navrhovatel doručil soudu žalobu proti rozhodnutí žalovaného dne 2. 8. 2016. V ní mj. požádal o přiznání odkladného účinku a uvedl, že jej bude v řízení před soudem zastupovat Cannabis is The Cure, z. s., se sídlem Tylova 2, Olomouc. Usnesením ze dne 9. 8. 2016 soud nepřipustil označeného zástupce k zastupování před soudem, usnesením z téhož dne pak vyzval navrhovatele k zaplacení soudního poplatku za rozhodnutí o odkladném účinku. Přípisem ze dne 26. 8. 2016 vyzval soud žalovaného k vyjádření k odkladnému účinku, k žalobě a k zaslání správního spisu. Usnesením ze dne 2. 9. 2016 krajský soud nepřiznal žalobě odkladný účinek, a to pro nedostatečné tvrzení vzniku možné újmy působením napadeného rozhodnutí. Přípisem ze dne 14. 9. 2016 zaslal soud navrhovatelí na vědomí vyjádření žalovaného k žalobě a k vyjádření k postupu podle § 51 s. ř. s. Návrhem ze dne 13. 9. 2016 navrhovatel opakovaně požádal o přiznání odkladného účinku žalobě; o tomto návrhu soud rozhodl usnesením ze dne 7. 10. 2016 a odkladný účinek žalobě přiznal.

[4] Dne 28. 12. 2016 podal navrhovatel soudu návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle zákona o soudech a soudcích. O tomto návrhu rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 19. 1. 2017, č. j. Aprk 2/2017 – 85 tak, že návrh jako nedůvodný zamítl. Nyní podaný návrh je již druhý v pořadí.

[5] Nejvyšší správní soud především konstatuje, že návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu krom D. D., jakožto zástupce spolku Cannabis is The Cure, z. s., obsahuje rovněž podpis žalobce J. P., nelze proto návrh odmítnout z důvodu nedostatku aktivní legitimace.

[6] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

[7] V řízení podle § 174a zákona o soudech a soudcích tedy Nejvyšší správní soud rozhoduje o návrhu na určení lhůty. Znamená to, že zjistí-li neodůvodněné průtahy v řízení spočívající zejména v tom, že příslušný soud poté, kdy obdrží podání ve věci, v přiměřené době nečiní žádné úkony, věci se vůbec nezabývá, aniž by pro takový postup existovaly ospravedlnitelné důvody, anebo činí úkony s nedůvodnou časovou prodlevou, usnesením určí tomuto soudu lhůtu, ve které má úkon učinit, resp. ve které má rozhodnout.

[8] Nejvyšší správní soud v projednávané věci po posouzení shora uvedeného postupu krajského soudu dospěl k závěru, že soud nebyl v případě navrhovatele nečinný. Soud, jak vyplývá z předloženého spisového materiálu, se věcí po jejím obdržení řádně zabýval a činil postupně v přiměřené době všechny nezbytné procesní úkony, jejichž vykonání bylo ve věci zapotřebí tak, aby věc mohl projednat a rozhodnout; rozhodoval rovněž o odkladném účinku, který žalobě přiznal. Lze připustit, že sice krajský soud po dobu několika měsíců již žádné přípravné procesní úkony nečiní, avšak stav řízení, kdy soud vykonal veškeré úkony nutné k tomu, aby mohl rozhodnout, nicméně v dané věci stále nerozhodl, není sám o sobě známkou průtahy v řízení. Podstatné zde je, aby řízení nebylo v tomto stavu udržováno po nepřiměřenou dobu. Soudní řád správní respektuje objektivní realitu v českém soudnictví, kdy rozhodující

pokračování

soudci či senáty mají v jednom okamžiku vícero běžících řízení, některá z nich již připravená k projednání a postupně v nich vydávají rozhodnutí, přičemž ostatní věci na rozhodnutí „čekají“. To samo o sobě není zapovězeno z hlediska požadavků spravedlivého procesu, které obecně nevynucují vydání rozhodnutí ihned, jak je to možné, ale pouze brání tomu, aby doba řízení nebyla nepřiměřeně dlouhá.

[9] Jak již zdejší soud několikrát ve své judikatuře konstatoval, průtahy v řízení znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Nejvyšší správní soud se při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, a to zejména s ohledem na kritéria stanovená v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, jimiž jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu.

[10] Nicméně ani uvedená kritéria nic nemění na tom, že soud je podle § 56 odst. 1 s. ř. s. povinen zásadně projednávat a rozhodovat věci v pořadí, v jakém mu došly. Podle citovaného ustanovení soud projednává a rozhoduje přednostně návrhy na osvobození od soudních poplatků a návrhy na ustanovení zástupce, projednává a rozhoduje přednostně též žaloby proti nečinnosti správního orgánu a žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, návrhy a žaloby ve věcech mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, rozhodnutí o ukončení zvláštní ochrany a pomoci svědkům a dalším osobám v souvislosti s trestním řízením, jakož i další věci, stanoví-li tak zvláštní zákon. V případě navrhovatele se o takovou věc nejedná, resp. navrhovatel ani sám netvrdí žádné závažné důvody, které by svědčily přednostnímu vyřízení věci. Ve věci navrhovatele vede krajský soud řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o přestupku podle § 65 a násl. s. ř. s.; nejedná se tedy o věc, která by podléhala režimu přednostního vyřizování podle § 56 s. ř. s.

[11] Jakkoli Nejvyšší správní soud neshledal, že by délka řízení před krajským soudem byla nepřiměřená, podotýká, že již několikrát uvedl, že jeho úkolem v řízení vedeném o návrhu dle § 174a zákona o soudech a soudcích zásadně není posuzovat a hodnotit zatíženost a výkonnost soudců soudu a jeho personální či materiální vybavení. K uvedenému (v daném případě dlouhodobé pracovní neschopnosti soudkyně) tedy zásadně nemůže přihlížet při svých úvahách o oprávněnosti či neoprávněnosti návrhu, tedy o tom, zda délka soudního řízení v jednotlivých věcech je ještě přiměřená, resp. zda soud je či není bezdůvodně ve věci nečinný. V této souvislosti lze odkázat na konstantní judikaturu Ústavního soudu, který opakovaně ve svých rozhodnutích uvádí, že *„průtahy v řízení nelze ospravedlnit obecně známou přetížeností soudů; je totiž věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemobou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době“* (viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 55/94, nález sp. zn. I. ÚS 663/01, nález sp. zn. III. ÚS 685/06, nález sp. zn. IV. ÚS 391/07 a další).

[12] Nejvyšší správní soud s ohledem na dosavadní postup krajského soudu a s přihlédnutím ke své konstantní judikatuře, dospěl k závěru, že dobu, po kterou se navrhovatel nedostalo dosud rozhodnutí, nelze ještě z hlediska čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod považovat za nepřiměřenou, vyžadující ingerenci ve smyslu § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích.

[13] Otázkou, zda se může navrhovatel úspěšně domáhat návrhem na určení lhůty k provedení procesního úkonu určení lhůty k podání předběžné otázky Soudnímu dvoru

Evropské unie, se Nejvyšší správní soud podrobně opakovaně (a to právě ve věcech navrhovatele, resp. osoby za něj návrh podávající) zabýval. Učinil tak v usnesení ze dne 3. 4. 2014, č. j. Aprk 16/2014 - 64, a dále např. v usnesení ze dne 23. 3. 2017, č. j. Aprk 6/2017 - 231, resp. v usnesení ze dne 17. 5. 2017, č. j. 12/2017- 108. Tato rozhodnutí jsou navrhovatelé zcela jistě známa, proto soud na jejich podrobná odůvodnění plně odkazuje. Nejvyšší správní soud zde dospěl k závěru, že soud, jehož rozhodnutí lze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, *může* požádat o rozhodnutí o předběžné otázce, jsou-li splněny určité podmínky. Jde tak o možnost danou takovému soudu, nikoli o jeho bezvýhradnou povinnost. Nejvyšší správní soud proto nemůže určit lhůtu k provedení procesního úkonu spočívajícího v položení předběžné otázky. Jejím určením by totiž v první řadě krajskému soudu uložil dosud neexistující povinnost takovou otázku položit a nepřipustně tak zasáhl do nezávislého rozhodování krajského soudu. To však není přípustné, jelikož v řízení o určení lhůty k provedení procesního úkonu lze pouze nově určit lhůtu k provedení procesního úkonu, k jehož provedení je soud povinen, a nikoli nově založit povinnost soudu k provedení procesního úkonu, která dosud neexistovala. Z uvedeného důvodu rovněž nelze akceptovat požadavek navrhovatele na ustanovení advokáta k položení předběžné otázky. Od právních závěrů v dosavadní konstantní judikatuře zdejšího soudu učiněných není důvodu se v nynější věci jakkoli odchýlovat.

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, je-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto soud rozhodl tak, že navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. srpna 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu